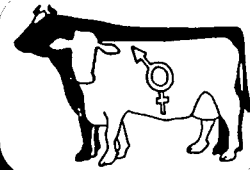

טיפוח פוריות

ועדת ספר העדר סיכום הישיבה 22.12.97

סטנדרטים בנושא איסוף הדם ושליחתו.

אופטימיזציה של בנק זרמה

בישיבת ועדת ספר העדר שהתקיימה ב-16.4.97 הוחלט שעדי רז, אפרים עזרא ויהודה ולר יסכמו את הנושא וימליצו על החלטה. כידוע, בארץ אוספים זרמה של פר בתקופת המתנתו. במידה שהפר מצטיין, אך אינו מפיק זרמה טוב או מת בתקופת ההמתנה, ייעשה שימוש בבנק של הפר. בצורה זאת אנו משפרים את ההתקדמות הגנטית. יהודה ולר ואפרים עזרא כימתו את התרומה הגנטית של בנק זרמה ונמצא, ששוויה כ-1.8 ק"ג חמ"מ לפרה בשנה. בהנחה שהרווח לליטר שולי שווה לכ-10\$ ההשקעה המרבית ביצירת בנקים שווה לפי 3 מאשר התרומה הגנטית, כלומר כ-55,000\$. ליישיבה הוכן מסמך המנתח את העלויות. בעבודה נמצא שעלות ייצור ואחסון בבנקים לפרים לכלל המערכת שווה לכ-209,000\$, ב"השירות" כ-92,000\$ וב"און" 117,000\$. כל הנתונים במסמך בוקרו ואושרו על ידי מנהלי האגודות להזרעה. בהמשך התקיים דיון מקיף בנושא.

חיים שטורמן: הבדיקה מובילה למסקנה, שלא כדאי לעשות מחסני זרמה. בעובדה, כמעט בכל המקומות בעולם לא יוצרים בנק. הצעתי שנאחסן קניסטר אחד (4,000 קשיות) לפר בתקופת ההמתנה ולפרים מבייחיים שני קניסטרים.

יהודה ולר: אמנם יצא, שהעלות הנוספת כ-150,000\$, אך הסכום הנ"ל הוא אינו ברזל. מאחורי המספרים מסתתרות הנחות רבות,

נוכחים: דני גלעד, דר' חיים שטורמן, רפי בראון, דניאל הוכמן, דר' מיכה רון, דר' אודי ליפקין, יוסי מלול, יואל זרון, גיורא אתר, רן גלעד, יאיר זליגר, יעקב זליגר, פרץ בן יהושע, דר' יהודה ולר ואפרים עזרא.

דיווח

פרויקט סמנים גנטיים – במעבדה בירושלים סרקו 120 סמנים גנטיים בשיטת תערובת DNA למדגם פרות, בנות ל-7 פרים. נמצאה תאחיוה לאחוז חלבון בכמה סמנים. כיום בוחנים דרכים ליישום חלק מהתוצאות. במעבדה ברחובות נאספו כ-4,000 דגימות דם מפרות, בנות ל-9 פרים. כיום מריצים כ-1,500 גנוטיפים בשבוע. בתוך כמה חודשים יצטברו עשרות אלפי גנוטיפים ויתבצע ניתוח לאפשרות תאחיוה לכל תכונות הייצור.

יוסי מלול דיווח על כוונת דליה הראל להקים ועדה שתדון בפרה האופטימלית בתנאי ישראל. גישת המערכת היא, לתת לחקלאים לנהל את הטיפוח ולא למשרד החקלאות. על המ"ב להכין מסמך בנושא.

זיהוי אבהות באמצעות סמנים גנטיים

ועדות ספר העדר והטיפוח קיבלו החלטה, לאמת הורות של העגלים באמצעות סמנים גנטיים. העבודה מתבצעת במעבדה של דר' מיכה רון. דר' מיכה רון הציג שהבדיקה נעשית באמצעות 8 סמנים כפי שהומלצו על ידי ISAG, הארגון הבינ"ל לגנטיקה של בע"ח. נבדקו 100 עגלים ונמצאו 8 לא מתאימים, שלרובם נמצאה ההתאמה. במעבדה ובאגודות ההזרעה הוגדרו

אופן השקעה, ריבית ועוד.

יואל).

יוסי מלול: מציע שבין האגודות העברת הזרמה תהיה לפי בנק מינימלי. מעבר לה כל אגודה ריבונית להחליט מה שהיא רוצה.

תלי שור: הגישה של יוסי לא מקובלת. הפרים משותפים לשתי האגודות וכל ההתחשבות משותפת ולא סביר שכל אגודה תחליט כפי שהיא רוצה.

יואל זרון: לא צריך לסכם על מספר. לא צריך להיות אכפת ל"און", מה וכמה "השירות" מייצר. זאת בעיה של חברי "השירות".

דניאל הוכמן: מההבט הטיפוחי אין צורך בבנק גדול; ההבט הכלכלי מאשר זאת.

ההחלטה שנתקבלה: ועדת ספר העדר ממליצה לאגודות ההזרעה על בנק זרמה מינימלי, בין 500 מנות ועד קניסטר לפר.

RIP-dip במבחני פרים בישראל

הוצגה עבודה של יהודה ולר ואפרים עזרא. תופעת ה־RIP-dip מתרחשת כאשר לפר חוזרות הבנות במספר גדול והן עם מעט ימי חליבה. אז ערכו הגנטי של הפר יורד וכאשר ימי החליבה רבים הערך הגנטי עולה. בהרצאתו סיכם יהודה ולר את החלופות שהוצעו:

א. התייחסות שונה לפרים צעירים, או פרים שמספר גדול של בנותיהם חוזרות. פתרון זה רע ולא אפשרי.

ב. התניה חזקה של הנתונים, נניח שרק תחלובות עם 180 ימי חליבה ויותר ניתוח. אכן, המידע יותר מדויק, אך ישנו הפסד של מידע שיזיק להתקדמות הגנטית.

ג. שקלול שונה של רשומות חלקיות.

ד. העלאת מספר המבחנים בשנה ל-3 פעמים, לביצוע מבחן יש מחיר. התועלת שנקבל לא מצדיקה את המחיר.

התקיים דיון בנושא, כלהלן:

חיים שטורמן: במידה שירידת ערכו של הפר 'טבע' היא זמנית, הרי נגרם נזק לרפתן. אפשר

דוד דרוז: מלבד אסון בפריות (צריך לקיים דיון בנפרד) נראה, שהפרמיה גבוהה מדי. לכן בעד הקטנת הבנקים למינימום.

תלי שור: החשבון נעשה בצורה מוסכמת. אנחנו לא מבטחים את הפרים, כי אין לנו מושג בכמה. החשבון נעשה בצורה זהירה. אני לא מקבל את ההצעה של חיים שטורמן, אנחנו צריכים להבטיח מפר רק את המינימום ליצירת עגלים.

גיא ארת: מצטרף למסקנה, החשבון הוא חשבון. אינו פוחד מביטוח. העולם גדול ומחיר הזרמה בעולם יורד. צריך להקטין את הבנק למינימום, אך להשאיר למנהל האגודה את שיקול הדעת לגבי מספר קטן של פרים.

מיכה רון: מצטרף לדעה של תלי. מתנגד לדעה של חיים; לבנות מערך אחסון על סמך הנחות.

יוסי מלול: אנו מטפלים כיום ב"החקלאית" בגלל עלויות. אנו רואים התארגנויות לקראת הזרעה פרטית. המסקנה היא להוריד עלויות. הקטנת הבנק למינימום תוריד את העלויות. בנוסף אני רואה יתרון בתום עידן הכופתיות ומעבר למערכת אחידה בקשיות, צריך לשאוף לבנק מינימלי.

יואל זרון מבחין בשתי חלופות:

א) בנק נבנה;

ב) בנק מתחסל.

ב"און" צריך להשקיע בכדי לעשות בנקים, ב"השירות" לא. לדעתי, "השירות" צריך להקטין את הבנק לכ-20,000 מנות לפר.

המלצתי ל"השירות" שהחלטת ועדת ספר העדר תהיה הקריטריון לחלוקה בין האגודות וב"השירות" יעשו בנק למשקי "השירות". לדעתי הקטנת הבנקים לא תגרום להקטנת עלויות בטווח הקצר.

דני גלעד: אפשר להחליט שהבנק יהיה קטן.

רפי בראון: מצטרף לדעה באופן כללי. אם אפשר ליעל, אז צריך לעשות זאת. הבקשה לעבודה היתה של דן קלי. לא יתכן שישנה החלטה ולא יקיימו אותה (התייחסות לדברי

הבטנה המשולשת האמריקאית ULTRALINER TLC

הבטנה המשולשת שפותחה על ידי חברת MILK RITE, מהוה פריצת דרך בכך שהיא מחקה באופן מושלם ומוצלח את פעולת היניקה של העגל.

הבטנה המשולשת עדינה יותר, עשויה מגומי רך יותר ויחד עם זאת אורך חייה ארוכים יותר.

נסה אותה בהאלפת הבטנת הבאה!!

משאבות ואקום ללא שימון OMEGA KAESER

המשאבה העתידית, ללא כל תחזוקה שוטפת המחליפה את המשאבות הקונבנציונליות. מיוצרת בארצות הברית על ידי חברת KAESER הגרמנית.

**לפרטים, ייעוץ,
והדגמת הצידוד:
חייג 050-250047**

יבוא ושיווק בלעדי בישראל:

פול - לבאל מכונות חליבה - סוכנויות יבוא
סילביאנו רן ת.ד. 1060 קרית ים 29000
טל. 04-8414116, פקס. 04-8414836

לפתור את הבעיה בחלופות:

א) מקדם התמדה אינדבדואלי לפר.
ב) הגדלת האמינות על ידי הכללת תחלופות רק מעל 180 יום בניתוח.

ג) שקלול שונה של הרשומות אינו טוב.

פרץ בן יהושע: יכול להיות, ש-100 בנות לפר זה מעט. מציע להעלות את מספר הבנות לפר. לדעתי, התניה של 180 יום לא תשנה דבר. בנוסף, הפצצה של 100,000 הזרעות בפר בתקופה קצרה אינה רצויה.

דניאל הוכמן: בממוצע האומדנים לא מוטים. מה שחיים שטורמן אומר, זה נכון. מה שמדאיג הוא, שפרים שהיו גבוהים - ירדו. בוויכוח בין הדיוק לזמן, אני בעד צמצום השונות, כלומר העלאת הדיוק. מציע להגביר אמינות על חשבון התקדמות גנטית.

אודי ליפקין: אין בעיה של RIP-dip, יש בעיה של איודאות במבחן פרים; הלקח צריך להיות, לא להשתמש בפר במספרים גבוהים של הזרעות.

יעקב זליגר: לדעתי, הבעיה היא של שירותי ההזרעה; יש תמיד בהלה לגבי פר מסוים. כדי להימנע מבעית 'טבע' ואחרים, יש להסביר לחקלאי להזריע בזהירות.

החלטה:

א. יתבצע מחקר לחידוש גורמי תיקון להארכת תנובות.

ב. תיבדק האפשרות לשקלל אחרת תחלופות חלקיות לעומת מלאות.

רשם: **אפרים עזרא**